

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв

КНИГОЗНАВСТВО, БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО, БІБЛІОГРАФІЯ

Збірник тестових завдань
для комплексної перевірки знань студентів

ЛЬВІВ
ЛНУ імені Івана Франка
2013

УДК [02+01](076.6)

ББК Ч73я73-4

К 53

Автори:

Р. Крохмальний, Н. Демчук, О. Хамула, О. Колосовська,
Г. Біловус, Р. Білоусова, Л. Пугач, Н. Рибчинська, В. Труш,
Л. Сирота, Є. Чирук, І. Цвіркун

Рецензенти:

канд. філол. наук., доц. *В. В. Будний*
(Львівський національний університет імені Івана Франка);

канд. фіз.-мат. наук, доц. *Й. З. Піскозуб*
(Українська академія друкарства)

канд. істор. наук., доц. *Н. Е. Кунанець*
(Національний університет "Львівська політехніка")

Відповідальний за випуск:

д-р мистецтвозн., проф. *О. В. Козаренко*

Рекомендувала до друку

Вчена рада факультету культури і мистецтв
(протокол № 11 від 13 березня 2013 р.)

К 53 Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографія : збірник тестових завдань для комплексної перевірки знань студентів / Р. Крохмальний, Н. Демчук, О. Хамула та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 280 с.

Збірник містить зразки тестових завдань для комплексної перевірки знань студентів напряму "Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія". Це видання буде корисним для організації самостійної навчальної роботи студентів, проведення поточного аудиторного контролю знань, підготовки до семінарських занять, різних форм семестрового контролю, фахових вступних випробувань.

Для викладачів і студентів факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка, усіх зацікавлених.

УДК [02+01](076.6)

ББК Ч73я73-4

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2013

© Крохмальний Р., Демчук Н., Хамула О. та ін., 2013

Сучасне суспільство переживає непрості процеси адаптації до нових вимог часу, зумовлених нестримним зростанням технологій у різних сферах. Глобалізаційні виклики й умови активного розширення цифрових стандартів створюють динамічні вимоги щодо кваліфікаційних параметрів молодого фахівця системи соціальних комунікацій.

Мета пропонованого видання – дати можливість студентові самостійно здійснити комплексну перевірку знань, підготуватися до вступних випробувань на старші курси, систематизувати бачення фахових можливостей. Збірник містить зразки тестових завдань із різних навчальних дисциплін для комплексної перевірки знань студентів напряму “Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія”.

Тести із дисциплін бібліотекознавчого і бібліографознавчого спрямування зорієнтовані на знання правил бібліографічного опису різних типів документів, закріплення навичок бібліографування первинних і вторинних документів, вміння застосовувати їх для укладання списків використаної літератури, правильного оформлення бібліографічного апарату наукового дослідження (у завданнях із навчального курсу: “Бібліографознавство: бібліографічний опис документів”); основних методик інформаційного бібліографічного пошуку, підходів науковців до трактування бібліографічного пошуку в сучасному бібліографознавстві, бібліографічних ресурсів України з метою виявлення і відбору необхідної бібліографічної інформації (у завданнях із навчальних курсів “Бібліографознавство: бібліографічна евристика”, “Бібліографічні ресурси України”); теоретичних основ бібліотечного краєзнавства, основних етапів становлення та розвитку, методики краєзнавчої діяльності бібліотек, новітніх інформаційних технологій у краєзнавчій роботі бібліотек (у завданнях із навчального курсу “Бібліотечне краєзнавство”); найважливіших етапів становлення і розвитку бібліотек Львівщини, мотиваційних чинників їх заснування, складу фондів, критеріїв комплекту-

вання, наявності рідкісних і цінних видань, окреслення ролі особи в історії бібліотечної справи Львівщини. Відтак тестові завдання з курсу “Історія бібліотечної справи Львівщини” мають на меті перевірку знань студентів щодо документних ресурсів Львівщини, пізнавальне і практичне значення мають знання історії бібліотек Львова; еволюції бібліотечної справи, принципів комплектування та опрацювання фондів публічних і галузевих бібліотек, зокрема краєзнавчою літературою, принципами каталогізації та класифікації документів, а також бібліографічною та видавничою діяльністю бібліотек Західної України.

Розв’язання тестів передбачає актуалізацію знань студентів про різні типи і види бібліотек, їх організаційну структуру, види бібліотечних відділів і процеси роботи, які вони виконують; складові бібліотечної технології як сукупності циклів, процесів та операцій, що забезпечують функціонування бібліотеки (у завданнях із навчального курсу “Бібліотекознавство: основи організації бібліотечної справи та функціонування бібліотек”). Представлені тести дають змогу перевірити знання студентів щодо визначення документного фонду бібліотеки, його ознак і властивостей, взаємозв’язку з іншими підсистемами бібліотеки, його основних функцій, параметрів і моделей, загальної технології та основних процесів формування документно-інформаційних ресурсів бібліотек (у завданнях із навчального курсу “Бібліотекознавство: документно-інформаційні ресурси”).

Відповіді на тестові завдання дають змогу визначити рівень знань студентів про бібліотечно-інформаційне обслуговування користувачів як систему, категорії читачів і читачьких груп, мотиви звернення користувачів до бібліотеки та зміст їх інформаційних потреб, основні напрями бібліотечно-інформаційного обслуговування, класифікацію бібліотечних послуг, основні принципи й норми бібліотечно-інформаційного обслуговування, методи та форми роботи з читачем (у

завданнях із навчального курсу “Бібліотекознавство: бібліотечно-інформаційне обслуговування користувачів”).

Пропоновані тестові завдання передбачають перевірку знань студентів з історії, теоретичних основ і методики АСОД, принципів систематизації документів, основних систем класифікації документів, методики предметизації, анотування та реферування документів (у завданнях із навчального курсу “Бібліотекознавство: аналітико-синтетична обробка документів”).

У процесі розв’язання представлених тестів майбутні фахівці розкриють свої знання про етапи розвитку бібліотечної каталогізації у світі та в Україні; основні види бібліотечних каталогів, специфіку організації, ведення та оформлення кожного з них; новітні досягнення в галузі каталогізації; переваги електронних бібліотек, форми та методи пропаганди інформаційно-пошукових систем бібліотеки (у завданнях із навчального курсу “Бібліотекознавство: інформаційно-пошукові системи бібліотек”).

Тести мають на меті виявити знання студентів щодо основних понять бібліографознавства, сутності та соціальних функцій бібліографічної інформації, компонентної структури бібліографічної діяльності, видів бібліографічних посібників, сутності бібліографії як суспільного явища (у завданнях із навчального курсу “Бібліографознавство: теоретичні основи бібліографії”).

У процесі розв’язання представлених тестів майбутні фахівці розкриють свої знання про передумови, засади, закономірності та основні етапи виникнення, розвитку та діяльності бібліотеки як соціального інституту, а також завдання і пріоритетні структурно-типологічні характеристики бібліотечних систем і професійних об’єднань галузі зарубіжних країн; еволюцію поглядів на форми організації та використання інформації, транскрибованої у документах різних типів, у фондах наукових, національних, публічних книгозбірень; персональ-

ний внесок визначних суспільних діячів у розвиток бібліотечної справи зарубіжжя (у завданнях із навчального курсу “Історія бібліотечної справи зарубіжних країн”).

Розв’язання пропонованих тестів дає можливість з’ясувати комплексне розуміння процесу виникнення та становлення бібліографії загалом, зокрема, завдань і засад бібліографічної діяльності, що має на меті створення та поширення бібліографічної інформації у адекватних формах на рівні бібліографічних посібників різних жанрів залежно від визначальних суспільних процесів, загального історико-культурного розвитку людства (у завданнях із навчального курсу “Історія бібліографії (історія світової бібліографії)”).

Навчальна дисципліна “Пошук інформації в інформаційних системах” орієнтована на засвоєння основних понять, термінів і видів сучасних інформаційних систем, особливостей пошукової роботи у них, практичне застосування самостійного пошуку інформації у різних інформаційних системах із метою навчальної, наукової та майбутньої фахової організації праці, що отримало відповідне відображення у тестових завданнях.

Тести із курсу “Допоміжні наукові дисципліни бібліотекознавства й інформаційних наук” мають на меті ознайомити студентів загалом із циклом відповідних наук, зокрема, на базі окремої наукової дисципліни “Палеографії”; виявити передумови виникнення та розвитку науки як самостійної, спеціальної, допоміжної у галузі книгознавства; з’ясувати етапи її розвитку та становлення в історичному зрізі; розкрити важливість вивчення історичних джерел, теорію та практику їх використання, спираючись на основні методологічні принципи палеографії – науки, що вивчає знаки писемності, історичні закономірності особливостей письма, індивідуальні особливості почерків, різні види письма, історію його розвитку, письмові матеріали, писарське знаряддя й техніку писання; дослідити історію виникнення письма; окреслити персональний внесок визначних діячів у розвиток писемної справи.

Під час перевірки знань студент отримує завдання провести книгознавчий аналіз історичних епох, в яких зароджувалося і удосконалювалося письмо; ознайомитися з історією розвитку книжкової справи; виявити й проаналізувати на основі візців типи кириличного письма; звернути увагу на особливості хронології та датування письмових пам'яток; ознайомитися з технологією вироблення паперу та водяних знаків на ньому. У процесі виконання тестових завдань студент повинен знати предмет, методи та структуру палеографії; теоретико-методологічні та методичні проблеми; роль і значення кожного суспільно-історичного етапу для розвитку книгознавчої справи; методика й основні етапи опрацювання та використання джерел у наукових дослідженнях; ознайомитися з історією розвитку джерелознавчої науки; вивчити історію гербів як історично-інформаційне джерело; звернути увагу на особливості інкунабул; ознайомитися з технологією вироблення паперу; проаналізувати історичні, культурні та економічні зв'язки між різними країнами, національні традиції, родовід історичних осіб, автентичність документів, зокрема книг, їх приналежність окремим особам; орієнтуватися у видах кириличного письма (установ, півустанов, скоропис, в'язь) і вміти їх характеризувати; логічно викладати опановану інформацію. Окрім того, тестові завдання передбачають також вміння за певними ознаками датувати письмову пам'ятку; провести книгознавчий аналіз історичних епох, у яких зароджувалося і удосконалювалося письмо, створення водяних знаків на ньому.

Тестові завдання із дисципліни "Теорія соціальних комунікацій" зорієнтовані на перевірку теоретичних знань про систему, елементи, процеси й механізми соціальних комунікацій; сучасні тенденції розвитку інформаційного суспільства, розвитку соціальних баз, вдосконалення системи пошуку та подачі інформації; поглиблене вивчення теоретичних і методологічних уявлень про соціальну та масову ко-

мунікацію, про окремі мас-медіа, що знайшли відображення у різноманітних західних та українських соціологічних концепціях. Для виконання тестових завдань студент повинен вміти проводити аналіз еволюції від усної до електронної комунікації та вміти виокремлювати шляхи впливу на людську свідомість; виявляти перспективи розвитку комунікаційної діяльності у глобальних інформаційних мережах; засвоїти основні теоретичні знання та операційні характеристики, які стосуються понять “інформація”, “комунікація”, “соціальна і масова комунікація”, “канал передачі інформації”, “джерело комунікації”, “повідомлення”, “аудиторія”, “комунікативні ефекти”, “соціальна ефективність”; вміти використовувати теоретичні знання в практиці соціологічного дослідження. У пригоді стануть знання теоретичних аспектів вивчення дисципліни; функцій природної мови і мовлення; ДК (документної комунікації) як підсистеми соціальної комунікації; шляхів впровадження і удосконалення електронної комунікації як вихідної основи сучасного інформаційного суспільства ХХІ ст.

Тестові завдання із дисципліни “Історія бібліотечної справи в Україні” передбачають вивчення основних ознак суспільного розвитку бібліотечної справи в Україні залежно від історичного контексту, державної політики; періодів в історії розвитку бібліотек та бібліотечної справи у контексті загального історичного процесу; закономірностей зміни попередньої бібліотечної “формації” – наступною. Студент повинен вміти застосувати набуті знання із бібліотечної справи для розв’язання конкретних науково-практичних, методичних та інших завдань, орієнтуватися у бібліотечно-інформаційному середовищі зародження, становлення бібліотечної справи загалом; характеризувати роль та місце кожного етапу у розвитку бібліотечної справи; окреслити роль і місце окремої інституції у розвитку бібліотечної справи у ту чи іншу історичну епоху.

Тестові завдання з курсу “Особливості функціонування основних типів бібліотек” мають на меті перевірку знань студентів щодо функціонування бібліотек різних типів на сучасному етапі, законодавчих засад діяльності бібліотек. Для виконання тестових завдань студент повинен мати знання щодо принципів комплектування та опрацювання книжкових фондів публічних, галузевих і спеціальних та спеціалізованих бібліотек, принципів каталогізації та класифікації документів, а також бібліографічної, видавничої, наукової діяльності книгозбірень, повинен вміти окреслити напрямки модернізації бібліотечної справи, впровадження і розвиток у бібліотеках нових інформаційних технологій, формування і використання електронних ресурсів, впровадження мультимедійних технологій, розвиток мережевої взаємодії бібліотек, підключення до світової системи Інтернет.

Тестові завдання з курсу “Бібліотека як соціальний інститут” мають на меті перевірку знань студентів щодо феномену культури, яким є бібліотека як соціальний інститут, що функціонує в певних соціально-історичних умовах, які детермінують соціальні і виробничі функції бібліотеки, визначають характер її взаємодії із зовнішнім середовищем. Особливого світоглядного значення надається розумінню студентами важливості документно-інформаційних ресурсів і масивів України та регіону (єдиного бібліотечно-інформаційного фонду держави) як культурного надбання нації у задоволенні інформаційних потреб сучасного суспільства та завдання обраної майбутньої професії у забезпеченні громадянам необмеженого доступу до інформації.

Автори тестових завдань, редактори цього збірника переконані, що пропонуване видання допоможе проводити поточний аудиторний контроль знань, стимулювати самостійну навчальну роботу студентів; допоможе їм краще підготуватися до семінарських занять, семестрового контролю, фахових вступних випробувань.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

- 1. Відповідно до Закону України “Про бібліотеки і бібліотечну справу”, бібліотека – це**
 - 1) інтегрований соціальний інститут, що здійснює відбір, збереження та розповсюдження у просторово-часовому континуумі соціально значимих документів;
 - 2) гуманітарний заклад, соціальною функцією якого є активна участь у навчанні та вихованні людини, її інтелектуальній і практичній діяльності;
 - 3) інформаційний, культурний, освітній заклад (установа, організація) або структурний підрозділ, що має упорядкований фонд документів, доступ до інших джерел інформації та основним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів.
- 2. Термін “бібліотека” походить із**
 - 1) латинської мови й означає “книга”;
 - 2) грецької мови й означає “книгосховище”;
 - 3) арабської мови й означає “скрипторій”.
- 3. Наприкінці ХХ ст. бібліотекознавці розглядали бібліотеку як**
 - 1) книгосховище;
 - 2) соціальний інститут;
 - 3) зібрання книг.
- 4. Засадничі функції бібліотеки:**
 - 1) соціальна і просвітницька;
 - 2) соціальна і технологічна;
 - 3) соціальна й ідеологічна.
- 5. Сутнісні функції бібліотеки:**